

Hazineden belediyelere devredilecek arazi ve arsalar hakkında kanun lâiyhası ve Muvakkat Encümen mazbatası (1/405)

T. C.

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71 - 954/1673

20 . VII . 1959

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Maliye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimi İera Vekilleri Heyetince 20.VII.1959 tarihinde kararlaştırılan Hazineden belediyelere devredilecek arazi ve arsalar hakkında kanun lâiyhasının, esbabı mucibesıyla birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil
A. Menderes

ESBABI MUCİBE LÂİYHASI

5218 sayılı Kanunla Ankara Belediyesine 5228 ve 6188 sayılı kanunlarla bütün belediyelere ucuz meskenler inşası vëya meskeni olmıyan vatandaşlara arsa tevzii, yahut ruhsatsız yapılan meskenlerin durumunu ıslah sadedinde yeni iskân bölgeleri tesisi gayesiyle Hazine, özel idare ve (Vakıflar İdaresi hariç) mülhak bütçeli dairelere ait gayrimenkullerin vergi kıymeti üzerinden devri esası kabul olunmuştu.

5218 ve 5228 sayılı kanunları ilga eden 6188 sayılı Kanunun 2 nci maddesi hükmüne göre, belediyelere devrolunacak arazi ve arsaların bedelleri, devrin yapıldığı yıl Arazi Vergisine matrah olan kıymetleri üzerinden 10 yılda ve 10 müsavi taksitte faizsiz olarak ödenmek şartıyla devir ve temlik olunmaktadır.

6188 sayılı Kanun devredilen arazi ve arsalar için bir bedel kabul etmiş olmakla beraber, bu bedel, devrolunan arazi ve arsaların rayiç kıymetine göre çok cüzi ve daha açık bir ifade ile tamamiyle sembolik bulunmaktadır.

Hazine emvalinin vergi kıymeti ile belediyelere, devri, şehir ve kasabaların imarı ve mesken meselesinin halli gibi mevzularda mühim vazifeler tahmil edilmiş bulunan belediyelere bu hizmetleri yapabilmek imkânının sağlanması gayesine mâtuftur.

Fakat tatbikatta çok cüzi bedellerle yapılan bu devirler birçok formalitelere ve zaman zıyına sebebiyet verdiği gibi muayyen sahalarda bile vergi kıymetlerinin tahalüfü, vatandaşlara arsa tevziinde değişik bedeller talebine müncer olmakta ve buna mukabil Hazineye mühim bir menfaat de sağlanmamaktadır.

Bu sebeplerle vergi kıymeti üzerinden sembolik bedellerle belediyelere devredilegelmekte olan Hazineye ait arazi ve arsaların bedelsiz olarak temliki sağlanmak üzere bu kanun lâiyhası hazırlanmıştır.

Kanun lâiyhasının mevzu ve şumulünü tâyin eden birinci maddesiyle, Hazinenin belediye hudutları içindeki arazi ve arsaları, bir âmme hizmetine tahsisli olanlarla modern, yeni askerî garnizonlar ve kışlalar tesisi gayesiyle 6771 sayılı Kanun şumulüne alınmış bulunan Millî Müdafaa Vekâletine tahsisli bulunanlar haric olmak üzere, bedelsiz olarak belediyelere devrolunmaktadır.

Meveut bir şehrin imar ve ıslâh edilmesi, zaruri istimplâkler sebebiyle büyük malî külfetleri istilzam ettiği gibi sarf edilen emeklerle mütenasip bir kemale eriştirilmesi de güçtür. Bu sebeple boş sa-

halar üzerinde büyük şehirler civarında yeni mahalleler tesisi zaman ve para bakımından daha elverişli olduğundan, şehircilikte bu istikamete müteveceh faaliyetler mevcuttur. Bu itibarla halen belediye hudutları dışında olan ve belediye hudutlarına ithali takarrür edecek sahalardaki arazi ve arsaların da birinci madde hükmüne tâbi tutulması zaruri görülmüş ve bu maksatla ikinci madde hazırlanmıştır.

6188 sayılı Kanun hükümlerine göre, yapılan tapu muamelelerinde tatbikatta görülen güçlükler ve zaman ziyasını önlemek, suhulet ve sürat temini maksadiyle 3 ncu madde tedvin edilmiştir.

6188 sayılı Kanunla belediyelere devrolunan Hazine mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altındaki arazi ve arsaların devri bu kanun lâyihasıyla yeni bir şekle bağlanmış olduğundan 4 ncu madde ile, 6188 sayılı Kanundaki Hazine mallarının devrine mütaallik hükümleri kaldırılmıştır.

Hazineye ait arazi ve arsaların bedelsiz olarak belediyelere devri prensip itibariyle kabul edilince daha evvel yukarıda bahsolunan kanunlarla vergi kıymeti üzerinden müdevver emvalin bakiye taksitlerinin terkinde bir zaruret halini almış ve bu maksatla muvakkat madde hazırlanmıştır.

Muvakkat Encümen mazbatası

T. B. M. M.
Muvakkat Encümen
Esas No. 1/405
Karar No. 2

20 . VII . 1959

Yüksek Reisliğe

Hazineden belediyelere devredilecek arazi ve arsalar hakkındaki kanun lâyihası encümenimizde alâkadar Hükümet mümessillerinin de iştirakiyle tetkik ve müzakere edildi :

Hükümet lâyiasının eshabı mucibesinde arz ve izah edilen hususlar encümenimizce de muvafık mütalâa edildiğinden aynen kabul edilmiştir.

Yüksek Meclise sunulmak üzere Riyasete saygıyla sunulur.

Muvakkat Encümen

Reisi
Yozgad
Ö. I. Erzurumluoğlu

Mazbata Muharriri

Samsun
E. Anıt

Kâtip
Muş
Ş. Çağlayan

Bitlis
N. Barut

Manisa
S. Akdağ

Kocaeli
Ö. Cebeci

Konya
M. Bağrıaçık

Kütahya
M. Özkefeli

Konya
H. Ölçmen

Bursa
H. Bayri

Sinob
Ö. Özen

Afyon K.
M. A. Ülgen

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

*Hazineden belediyelere devredilecek arazi ve
arsalar hakkında kanun lâyhası*

MADDE 1. — Hazinenin mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan arazi ve arsalardan, belediye hudutları içinde bulunanlar, imâr plânı olsun veya olmasın, 6188 sayılı Kanunda yazılı maksatlarda kullanılmak üzere bedelsiz olarak belediyelerin mülkiyetine geçer.

Aneak, bir âmme hizmetine tahsis edilmiş olanlarla, 6771 sayılı Kanunun şümülüne giren arazi ve arsalar bu hükümden müstesnadır.

Bu kanunun tatbikatı dolayısıyla yapılacak imâr plânlarında unumi muvazeneye dâhil dairelerin ihtiyaçlarını karşılamak maksadıyla tefrik olunanlar evvelece Hazineden belediyelere devredilmiş ise bedelsiz olarak Hazineye iade olunur.

MADDE 2. — Belediye hudutları dışında olmakla beraber, şehir ve kasabaların müstakbel inkişafı bakımından belediye hudutları içine alınması belediye meclislerince kararlaştırılarak, İmar ve İskân Vekâletince tasdik edilecek sahalarda dâhilinde bulunan Hazineye ait arazi ve arsalar da birinci madde hükmüne tâbidir.

MADDE 3. — Tapu daireleri, bu kanuna tevfikân belediyelere intikal eden belediye hudutları içindeki arsa ve arazinin, mevkiini, cinsini, varsa ada ve parsel numaralarını ve mesahalarını gösterir listelerini en geç altı ay zarfında hazırlıyarak belediyelere tevdi eder.

Belediye hudutları dışındaki arazi ve arsaların belediyelere intikaline mütaallik muameleleri, İmar ve İskân Vekâletince musaddak belediye meclisi kararlarının ilgili tapu dairelerine tevdi tarihinden itibaren bu dairelerce en geç altı ay zarfında ikmal olunur.

MADDE 4. — 6188 sayılı Kanunun, Hazine- nin mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan arazi ve arsaların devrine mütaallik hükümleri kaldırılmıştır.

MUVAKKAT MADDE — 5218, 5228 ve 6188 sayılı kanunlara istinaden vergi kıymeti üzerinden Hazinece belediyelere devrolunan arazi ve arsaların ödenmemiş taksitleri ve bu maksatla Hazine lehine müesses ipotek kayıtları terkin olunur. Tahsil edilmiş olan taksitler iade olunmaz.

MADDE 5. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 6. — Bu kanunun hükümlerini İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Başvekil	Devlet Vekili
A. Menderes	
Devlet Vekili ve Bas. - Yay. ve Turz. V. V.	Devlet Vekili ve Münakalât V. V.
A. Aker	M. Kurbanoğlu
Devlet Vekili	Adliye Vekili
	E. Budakoğlu
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
E. Menderes	N. Gedik
Hariciye Vekili	Maliye Vekili
F.R. Zorlu	
Maarif Vekili	Nafia Vekili ve Maarif V. V.
	T. İleri
Ticaret Vekili	Sih. ve İc. Mua. Vekili
H. Erkmen	Dr. Lütfi Kırdar
Güm. ve İnh. Vekili	Ziraat Vekili
H. Hüsmen	N. Ökmen
Münakalât Vekili	Çalışma Vekili
	H. Şaman
Sanayi Vekili	Bas. - Yay. ve Turz. Vekili
İmar ve İskân Vekili ve Maliye V. V.	Koordinasyon Vekili ve Sanayi V. V.
M. Berk	S. Ataman